

2024/2080

29.7.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/2080,

26. juuli 2024,

millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 33 ja artikli 31 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsustas 7. juulil 2003 nimetada ametisse Euroopa Liidu eriesindaja (edaspidi „ELi eriesindaja“) Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks.
- (2) Nõukogu võttis 13. novembril 2017 vastu otsuse (ÜVJP) 2017/2071⁽¹⁾, millega nimetati Toivo KLAAR ELi eriesindajaks Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks.
- (3) Nõukogu võttis 20. juulil 2023 vastu otsuse (ÜVJP) 2023/1528⁽²⁾, millega pikendati Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks nimetatud ELi eriesindaja Toivo KLAARi volitusi. ELi eriesindaja volitused lõpevad 31. augustil 2024.
- (4) ELi eriesindajaks Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks ajavahemikuks 1. septembrist 2024 kuni 31. augustini 2025 tuleks nimetada Magdalena GRONO.
- (5) ELi eriesindaja täidab oma volitusi olukorras, mis võib halveneda ja takistada aluslepingu artiklis 21 sätestatud liidu välistegevuse eesmärkide saavutamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu eriesindaja

Euroopa Liidu eriesindajaks (edaspidi „ELi eriesindaja“) Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks ajavahemikuks 1. septembrist 2024 kuni 31. augustini 2025 nimetatakse Magdalena GRONO. Nõukogu võib poliitika- ja julgeolekukomitee hinnangule tuginedes ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) ettepaneku põhjal otsustada ELi eriesindaja volituste kehtivust pikendada või need varem lõpetada.

Artikkel 2

Poliitilised eesmärgid

ELi eriesindaja volitused põhinevad liidu poliitilistel eesmärkidel Lõuna-Kaukaasias ja seoses Gruusia kriisiga, sealhulgas eesmärkidel, mis on esitatud 1. septembril 2008 Brüsselis toimunud erakorralise Euroopa Ülemkogu kohtumise järeldustes ja nõukogu 15. septembri 2008. aasta ja 27. veebruari 2012. aasta järeldustes ning Euroopa Ülemkogu 26.–27. oktoobri 2023. aasta kohtumise järeldustes. Nende hulka kuuluvad järgmised eesmärgid:

- a) kooskõlas olemasolevate mehhanismidega ennetada konflikte kõnealuses piirkonnas, aidata kaasa konfliktide rahumeelsele lahendamisele piirkonnas, sealhulgas seoses Gruusia kriisi ning Armeenia ja Aserbaidžaaani suhete normaliseerimise protsessiga, toetada sellise lahendusplaanide rakendamist kooskõlas rahvusvahelise õiguse põhimõtetega;
- b) teha peamiste huvitatud osalejatega konstruktiivset koostööd piirkonnaga seotud küsimustes;

⁽¹⁾ Nõukogu 13. novembri 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/2071, millega nimetatakse ametisse Euroopa Liidu eriesindaja Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks (ELT L 295, 14.11.2017, lk 55).

⁽²⁾ Nõukogu 20. juuli 2023. aasta otsus (ÜVJP) 2023/1528, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2018/907, millega pikendatakse Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi (ELT L 185, 24.7.2023, lk 32).

- c) julgustada ja toetada Armeenia, Aserbaidžaaani ja Gruusia ning asjakohasel juhul nende naaberriikide vahelist edasist koostööd;
- d) edendada liidu tegevuse tulemuslikkust ja nähtavust piirkonnas.

Artikkel 3

Volitused

Poliitiliste eesmärkide saavutamiseks on ELi eriesindajal järgmised volitused:

- a) luua kontakte piirkonna valitsuste, parlamentide, muude võtmetähtsusega poliitiliste osalejate ja kodanikuühiskonnaga;
- b) julgustada piirkonna riike tegema koostööd ühist huvi pakkuvates piirkondlikes küsimustes, nagu ühised julgeolekuohud ning terrorismi, ebaseadusliku kaubanduse ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, ning hõlbustada sellist koostööd; soodustada ja hõlbustada võimaluse korral piiri- ja kontrolljooneülest koostööd, et rahuldada kohalike vajadusi ja luua usaldust ja soodustada leppimist;
- c) aidata kaasa konfliktide rahumeelsele lahendamisele kooskõlas rahvusvahelise õiguse põhimõtetega ja hõlbustada sellise lahendusplaani rakendamist tihedas koostöös Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga ja OSCEga;
- d) seoses Gruusia kriisiga:
 - i) aidata ette valmistada rahvusvahelisi läbirääkimisi – Genfi rahvusvahelisi kõnelusi –, mida peetakse 12. augusti 2008. aasta vaherahuplaani punkti 6 ning 8. septembri 2008. aasta rakendusmeetmete alusel ning mille raames käsitletakse muu hulgas piirkonna julgeoleku ja stabiilsuse abinõusid, pagulaste ja riigisest põgenike küsimust rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtetele tuginedes ning muid küsimusi poolte kokkuleppel;
 - ii) aidata määrata kindlaks liidu seisukoht ja esindada seda ELi eriesindaja tasandil punktis i osutatud läbirääkimistel ning
 - iii) aidata kaasa 12. augusti 2008. aasta vaherahuplaani ja selle 8. septembri 2008. aasta rakendusmeetmete rakendamisele;
- e) seoses Armeenia ja Aserbaidžaaani suhete normaliseerimise protsessiga:
 - i) hõlbustada pooltevahelisi kohtumisi, et saavutada laiaulatuslik, õiglane ja kestev rahukokkulepe, mis põhineb territoriaalse terviklikkuse vastastikusel tunnustamisel;
 - ii) koordineerida jõupingutusi rahvusvaheliste partneritega ning
 - iii) soodustada mõlema riigi kõigi ühiskonnarühmade osalemist;
- f) aidata kaasa usaldust suurendavate meetmete väljatöötamisele ja rakendamisele, kaasates liikmesriikide eksperditeadmisi, kui need on kättesaadavad ja asjakohased;
- g) lihtsustada rahulooma alaseid kaasavaid jõupingutusi ühiskonnas ja aidata neile kaasa, et saada üle konfliktidest ja luua rahu;
- h) aidata asjakohasel juhul kaasa võimalikku konflikti lahendusplaani liidu antava panuse ettevalmistamisele;
- i) intensiivistada liidu ja peamiste asjaomaste osalejate dialoogi piirkonnaga seotud küsimustes;
- j) aidata liidul arendada edasi Lõuna-Kaukaasiat käsitlevat terviklikku poliitikat, eelkõige piiride ja suhtlusviiside avamisel;
- k) käesolevas artiklis sätestatud tegevuse raames aidata kaasa liidu inimõiguste poliitika ja inimõigusi käsitlevate liidu suuniste rakendamisele, eriti seoses laste ja naistega konfliktidest mõjutatud piirkondades, eelkõige jälgides ja käsitledes selle valdkonnaga seotud arengusuundi.

*Artikkel 4***Volituste täitmine**

1. ELi eriesindaja vastutab oma volituste täitmise eest, tegutsedes kõrge esindaja alluvuses.
2. Poliitika- ja julgeolekukomiteel on ELi eriesindajaga eelissidemed ning ta on ELi eriesindaja peamine kontaktorgan nõukogus. Poliitika- ja julgeolekukomitee annab ELi eriesindajale tema volituste raames strateegilisi juhtnööre ja poliitilisi suuniseid, ilma et see piiraks kõrge esindaja volitusi.
3. ELi eriesindaja teeb tihedat koostööd Euroopa välisteenistuse ja selle asjaomaste osakondadega.

*Artikkel 5***Rahastamine**

1. ELi eriesindaja volituste täitmisega seotud kulude katmiseks ajavahemikul 1. septembrist 2024 kuni 31. augustini 2025 ette nähtud lähtesumma on 2 477 987 eurot.
2. Kulusid hallatakse vastavalt liidu üldeelarve suhtes kohaldatavatele menetlustele ja normidele.
3. Kulude haldamise suhtes kohaldatakse ELi eriesindaja ja komisjoni vahelist lepingut. ELi eriesindaja annab kõigist kuludest aru komisjonile.

*Artikkel 6***Meeskonna moodustamine ja koosseis**

1. ELi eriesindaja vastutab oma volituste ja talle eraldatud vastavate rahaliste vahendite piires oma meeskonna moodustamise eest. Meeskonda kuuluvad vastavalt volitustele konkreetsetes poliitikaküsimustes pädevad isikud. ELi eriesindaja teavitab nõukogu ja komisjoni viivitamata oma meeskonna koosseisust.
2. Liikmesriigid, liidu institutsioonid ja Euroopa välisteenistus võivad teha ettepaneku isikkoosseisu liikmete lähetamiseks ELi eriesindaja juurde. Lähetatud isikkoosseisu liikmete töötasu katab kas liikmesriik, asjaomane liidu institutsioon või Euroopa välisteenistus. ELi eriesindaja juurde võib lähetada ka liikmesriikide poolt liidu institutsioonidesse või Euroopa välisteenistusse lähetatud eksperte. Rahvusvahelistel lepingulistel töötajatel peab olema mõne liikmesriigi kodakondsus.
3. Kõik lähetatud isikkoosseisu liikmed jäävad neid lähetanud liikmesriigi, liidu institutsiooni või Euroopa välisteenistuse haldusalluvusse ning täidavad oma kohustusi ja tegutsevad ELi eriesindaja volituste huvides.
4. ELi eriesindaja isikkoosseisu liikmed paigutatakse kokku asjaomaste Euroopa välisteenistuse osakondade või liidu delegatsioonidega, et tagada nende tegevuse sidusus ja järjepidevus.

*Artikkel 7***ELi eriesindaja ja tema isikkoosseisu liikmete privileegid ja immuuniteedid**

ELi eriesindaja ja tema isikkoosseisu liikmete missiooni elluviimiseks ja sujuvaks toimimiseks vajalikud privileegid, immuuniteedid ja täiendavad tagatised lepatakse kohasel viisil kokku vastuvõtivate pooltega. Liikmesriigid ja Euroopa välisteenistus annavad selleks kogu vajaliku toetuse.

*Artikkel 8***ELi salastatud teabe kaitse**

ELi eriesindaja ja tema meeskonna liikmed järgivad nõukogu otsusega 2013/488/EL⁽³⁾ kehtestatud julgeolekupõhimõtteid ja miinimumstandardeid.

⁽³⁾ Nõukogu 23. septembri 2013. aasta otsus 2013/488/EL ELi salastatud teabe kaitseks vajalike julgeolekueeskirjade kohta (ELT L 274, 15.10.2013, lk 1).

*Artikkel 9***Juurdepäas teabele ja logistiline tugi**

1. Liikmesriigid, komisjon ja nõukogu peasekretariaat tagavad, et ELi eriesindajale võimaldatakse juurdepäas kogu asjakohasele teabele.
2. Piirkonnas asuvad liidu delegatsioonid ja/või liikmesriigid pakuvad kohasel viisil piirkonnas logistilist tuge.

*Artikkel 10***Julgeolek**

ELi eriesindaja võtab oma otsesesse alluvusse kuuluvate isikkoosseisu liikmete julgeoleku tagamiseks kõik otstarbekad meetmed, tehes seda kooskõlas aluslepingu V jaotise alusel väljapoole liitu operatiivülesannete täitmisele lähetatud isikkoosseisu julgeolekut käsitleva liidu poliitikaga ning vastavalt ELi eriesindaja volitustele ja julgeolekuolukorrale vastutuspiirkonnas, tehes eelkõige järgmist:

- a) koostab Euroopa välisteenistuse suunistele tuginedes eriomase julgeolekukava, milles nähakse ette eriomased füüsilised, organisatsioonilised ja menetluslikud julgeolekumeetmed, reguleeritakse vastutuspiirkonda ja vastutuspiirkonnas isikkoosseisu liikmete ohutu liikumise korda, samuti julgeolekualaste juhtumite ohjamist, ja milles nähakse ette ka erandolukorra lahendamise ja evakueerimise plaan;
- b) tagab vastutuspiirkonnas valitsevatele tingimustele vastava suure riski kindlustuskaitse kõigile väljapoole liitu lähetatud isikkoosseisu liikmetele;
- c) tagab, et kõik ELi eriesindaja meeskonna väljapoole liitu lähetatud liikmed, sealhulgas kohapeal tööle võetud lepingulised isikkoosseisu liikmed, on saanud enne vastutuspiirkonda saabumist või sinna saabudes asjakohase julgeolekukoolituse, mis põhineb kõnealusele piirkonnale Euroopa välisteenistuse poolt omistatud riskiastmel;
- d) tagab, et kõik korrapäraste julgeolekuhindamiste tulemusel esitatud kokkulepitud soovitusel viiakse ellu, ning esitab nende elluviimise ja muude julgeolekuküsimuste kohta nõukogule, kõrgele esindajale ja komisjonile kirjalikke aruandeid eduaruande ja volituste täitmist käsitleva aruande kujul.

*Artikkel 11***Aruandlus**

ELi eriesindaja esitab kõrgele esindajale ning poliitika- ja julgeolekukomiteele korrapäraselt aruandeid. Vajaduse korral annab ELi eriesindaja aru ka nõukogu töörühmadele. Korrapärased aruanded edastatakse COREU-võrgu kaudu. ELi eriesindaja võib esitada aruandeid välisasjade nõukogule. ELi eriesindaja võib osaleda Euroopa Parlamendi teavitamises.

*Artikkel 12***Koordineerimine**

1. ELi eriesindaja aitab kaasa liidu tegevuse ühtsuse, järjepidevuse ja tulemuslikkuse saavutamisele ning aitab tagada, et kõiki liidu vahendeid ja liikmesriikide meetmeid kasutatakse järjekindlalt liidu poliitiliste eesmärkide saavutamiseks. Asjakohasel juhul tehakse koostööd liikmesriikidega. ELi eriesindaja tegevus kooskõlastatakse komisjoni tegevusega. ELi eriesindaja korraldab korrapäraseid teabekoosolekuid liikmesriikide esindustele ja liidu delegatsioonidele.
2. Kohapeal tehakse tihedat koostööd liidu delegatsioonide juhtide ning liikmesriikide esinduste juhtidega. Nad teevad kõik endast sõltuva, et aidata ELi eriesindajat tema volituste täitmisel. ELi eriesindaja annab Gruusias asuva Euroopa Liidu vaatlusmissiooni (EUMM Georgia) juhile ja Armeenias asuva Euroopa Liidu missiooni (EUMA) juhile kohapealse olukorra kohta poliitilisi suuniseid, tehes tihedat koostööd Gruusias ja Armeenias paiknevate liidu delegatsioonide vastavate juhtidega. Vajaduse korral konsulteerivad ELi eriesindaja ning EUMM Georgia ja EUMA Armenia tsiviiloperatsiooni ülemad üksteisega. ELi eriesindaja teeb samuti koostööd teiste kohapeal tegutsevate rahvusvaheliste ja piirkondlike osalejatega.

*Artikkel 13***Nõuetega seotud abi**

ELi eriesindaja ja tema isikkoosseisu liikmed aitavad esitada teavet varasemate Lõuna-Kaukaasiasse ja Gruusia kriisi jaoks nimetatud ELi eriesindajate volitustest tulenevate nõuete ja kohustuste täitmiseks ning annavad sel eesmärgil haldusabi ja võimaldavad juurdepääsu asjakohastele dokumentidele.

*Artikkel 14***Läbivaatamine**

Käesoleva otsuse rakendamine ja selle koostöös muude liidu meetmetega kõnealuses piirkonnas vaadatakse korrapäraselt läbi. ELi eriesindaja esitab nõukogule, kõrgele esindajale ja komisjonile korrapäraselt eduaruandeid ning 31. maiks 2025 lõpliku täieliku aruande volituste täitmise kohta.

*Artikkel 15***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 26. juuli 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

BÓKA J.